

«تحریم نه؛ بحران اتمی ایران با اعتمادسازی حل می شود»

گفت‌وگوی ماهنامه «اقتصاد ایران» با عالیجناب گیورگ بوسستین، سفیر جمهوری مجارستان در تهران

ایران در پروژه یاد شده تأکید دارد. در حال حاضر متوسط ارزش صادرات مجارستان به ایران حدود ۴۰ تا ۵۰ میلیون یورو می باشد. واردات مجارستان از ایران نیز حدود دو تا سه میلیون یورو برآورد می شود. اما قطعاً حجم تجارت دو کشور طی سال های آتی افزایش خواهد یافت.

اقتصاد ایران: جدی ترین دستورهای کار دو کشور برای توسعه روابط تجاری چه هستند؟

ما هم اکنون سرگرم آماده سازی توافق نامه هایی با ایران هستیم که این توافقات شامل حذف موانع گمرکی مضاعف و حفظ امنیت سرمایه گذاران مجار در ایران می باشند. باید این نکته را هم اشاره کنم که اقتصاد مجارستان کاملاً خصوصی شده و در نتیجه، تجار و سرمایه گذاران کشورم به شدت بر وجود ضمانت های قانونی جهت امنیت سرمایه هایشان تأکید دارند. این را هم اضافه کنم که بازار ایران از پیچیدگی سلاقی برخوردار است و این برای مجارستان که تولیداتش در بازارهای اتحادیه اروپا عرضه می شود، یک فرصت استثنایی به شمار می آید. با وجود این، ما به دنبال تولید مشترک با شرکت های توانمند ایرانی هستیم و هم اکنون نیز یکی از بهترین تولید کنندگان اتوبوس های شهری و بین شهری دنیا محسوب می شویم. در همین راستا، قراردادهایی را با توجه به نیاز مبرم ایران به توسعه وسایل حمل و نقل عمومی، منعقد ساخته ایم. ناگفته نماند که مجارستان پتانسیل های بالایی برای تولید مشترک با طرف ایرانی در زمینه هایی نظیر صنایع دارویی، فرآورده های پتروشیمی، صنعت غذایی، صنایع الکترونیک و IT دارد. همچنین در بخش محیط زیست، بازیافت و انرژی های نو نیز توانمندی های مناسبی برای حضور شرکت های مجارستانی در ایران دیده می شود.

اقتصاد ایران: لطفاً از تجربه مجارستان در زمینه خصوصی سازی بگویید.

خط مشی اقتصاد کمونیستی برای سال های متعددی همچون دیواری آهنی، کشورهای بلوک شرق از جمله مجارستان را از توسعه و شکوفایی اقتصادی نظیر اروپای غربی بازداشته بود. اما تحولات دمکراتیکی که در نهایت موجب فرو ریختن این دیوار و ورود مجارستان به جمع کشورهای اروپای غربی شد، باعث گردید تا لزوم ایجاد تحول در عرصه اقتصادی به شدت احساس شود. مسؤولان ما به این نکته رسیده اند که دولت، نهاد پایداری است، اما مالک خوبی نیست. بر همین

دکتر گیورگ بوسستین، سفیر جمهوری مجارستان در ایران است؛ وی تنها چند ماه است که به عنوان سفیر این کشور اروپای شرقی در کشورمان حضور دارد. بوسستین در فاصله سال های ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۶، نمایندگی کشورش را در جاکارتای اندونزی بر عهده داشت. این سفیر ۵۲ ساله، که تحصیلاتش را در دکترای زبان عرب و زبان شناسی سامی در دانشگاه بوداپست به اتمام رسانده، به همراه همسر و دو فرزندش برای مأموریت به ایران آمده است. وی که از خود انرژی قابل وصفی برای مذاکره و مصاحبه نشان می دهد، معتقد است ایران، «مردمان پیچیده ای» دارد.

اقتصاد ایران: جناب سفیر! قبل از هر چیز فرارسیدن روز ملی مجارستان (۲۳ اکتبر) را خدمت شما و مردم کشورتان تبریک می گویم. لطفاً از آخرین وضعیت روابط سیاسی - اقتصادی دو کشور ایران و مجارستان بگویید.

متشکرم، من اخیراً به ایران آمده ام، اما دستور کار کاملاً جدی و روشنی جهت بهبود مناسبات کشورم با طرف ایرانی در امور سیاسی و اقتصادی دارم. روابط دیپلماتیک ایران و مجارستان دارای پیشینه ای تاریخی است که زمان آغاز آن به قبل از جنگ جهانی دوم بازمی گردد و مجارستان نیز از دهه پنجاه تاکنون دارای سفارت در ایران بوده است. اگر چه روابط دو کشور با فراز و نشیب های فراوانی طی ۶۰ سال گذشته مواجه بوده، اما حلقه اتصال دو کشور هرگز گسسته نشده است. باید اضافه کنم مجارستان از سال ۲۰۰۴ بدین سو، عضوی از اتحادیه اروپا به شمار می آید و این اتحادیه، علاقه قابل وصفی برای ارتقای روابط با ایران نشان داده است، چرا که اتحادیه اروپا، ایران را مهمترین بازیگر منطقه خاورمیانه می داند.

اقتصاد ایران: از وضعیت مبادلات اقتصادی ایران و مجارستان نگفتید.

متأسفانه سطح روابط اقتصادی دو کشور چه از لحاظ انتظارات و چه از نظر توانمندی ها، بسیار پایین است. در حالی که مجارستان در شرایط کنونی علاقه و آمادگی لازم برای حضوری پررنگ تر در ایران را نشان داده است. ما می توانیم در زمینه های انتقال تکنولوژی و دانش فنی، به ویژه مشارکت در پروژه های نفت و گاز ایران، فعالیت های سازنده ای داشته باشیم. مجارستان نیز همچون سایر کشورهای صنعتی نیازمند نفت خام است. از این منظر، تنوع صادرکنندگان نفت از اولویت های مجارستان به شمار می آید. از سوی دیگر، کشور ما و سایر اعضای اتحادیه اروپا امیدوارند در آینده نزدیک توسط خط لوله ناباکو به گاز منطقه دسترسی پیدا کنند و همین امر، بر جایگاه

منها، به جز برخی صنایع حساس و حیاتی، سایر صنایع و بخش ها را به بخش خصوصی واگذار کردیم. خصوصی سازی به مفهوم رشد کارایی در جامعه و دمیدن هوایی تازه برای بهره گیری از استعداد های خلاق و مبتکر است. اولین دولت دمکراتیک مجارستان بلافاصله درهای صنایع و به طور کلی، اقتصاد کشور را به روی بخش خصوصی داخلی و خارجی باز کرد و تنها بخش کشاورزی را به عنوان استثنا در اختیار گرفت.

در امتداد این اقدام، سیل سرمایه گذاران خارجی به مجارستان راه افتاد و به تبع آن، اقتصاد کشورم با سرعت غیرقابل تصویری به سوی توسعه پیش رفت، به طوری که هم اکنون سرانه سرمایه گذاری مستقیم خارجی مجارستان یکی از بالاترین سرانه های اتحادیه اروپا به شمار می رود. به رغم این که مجارستان از لحاظ منابع خدادادی از فقر نسبی رنج می برد، اما به دلیل برخورداری از ثروت هایی نظیر نیروی انسانی کارآمد، خلاق و با انگیزه، بهترین عرصه را برای حضور سرمایه گذاران داخلی و خارجی فراهم کرده است.

اقتصاد ایران: به عنوان عضو اتحادیه اروپا، در صورت تصویب قطعنامه سوم تحریم شورای امنیت علیه ایران، چه محدودیت های جدیدی اعمال خواهد شد؟

به اعتقاد بنده، هیچ نیازی به تصویب تحریم های جدید علیه ایران توسط اتحادیه اروپا یا شورای امنیت وجود ندارد، چرا که تلاش های گسترده دیپلماتیکی که هم اکنون جریان دارد، قطعاً منجر به یافتن نقطه اشتراک مشخصی برای پایان دادن به مسأله انرژی اتمی ایران خواهد شد. البته معتمد تحریم ها به معنی مجازات نیستند، بلکه ابزاری برای پررنگ کردن نقاط تفاهم با اتحادیه اروپا محسوب می شوند.

اقتصاد ایران: این تفاهم چگونه حاصل می شود؟ موارد تفاهم کاملاً از سوی خاور سولانا، مسؤول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، در مذاکره با طرف ایرانی

شفاف شده است. بسته پیشنهادی این اتحادیه کاملاً مشخص بوده و تاکنون برای کمتر کشوری این همه امتیاز ارایه شده است. به هر حال، با همکاری و مصالحه‌ای دوستانه می‌توان سطح اطمینان دو طرف را بالا برد.

اقتصاد ایران: ایرانی‌ها معتقدند غنی‌سازی اورانیوم حق مسلم آنها محسوب می‌شود. دیدگاه شما در این خصوص چیست؟

مسئله اتمی ایران به غنی‌سازی یا عدم غنی‌سازی اورانیوم باز نمی‌گردد، بلکه سؤال اصلی پیرامون دیوار بی‌اعتمادی میان طرفین است که با اقدامات سازنده و اطمینان بخش دو طرف برچیده می‌شود. نباید این نکته را فراموش کرد که بمب هسته‌ای یک

تهدید جدی برای امنیت جهان و جان انسان‌ها می‌باشد. لذا چه با کشورهای که به فن‌آوری ساخت بمب اتمی دسترسی پیدا کرده‌اند و چه با کشورهای که احتمال دسترسی آنان به این فن‌آوری خطرناک وجود دارد، باید با احتیاط و مراقبت برخورد شود. این نکته را اعلام می‌کنم که هر کجا با خواست جامعه جهانی رو در رویی ایجاد شود، نیاز به سازگاری طرف مقابل وجود دارد. من معتقدم افراد با ذکاوتی در بدنه سیاست خارجی ایران وجود دارند و در نهایت راه حل مناسبی برای پایان دادن به بحران کنونی خواهند یافت.

اقتصاد ایران: متشکریم. ■

ایران و شورای همکاری خلیج فارس

داد و ستد عرب و عجم

تجارت، شیعه و سنی را می‌تواند به یکدیگر نزدیک کند.

همزمان با تندشدن لفظ‌گفت و گوهای ایران و آمریکا و رد و بدل ادبیات تهاجمی میان آنان، کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس مشغول تهیه سیاست راهبردی برای ارتباط با تهران و طراحی یک مسیر اقتصادی با هدف بهبود روابط با همسایگان خود شدند. از سوی دیگر، پس از طرح پیشنهادی توسط ایران، کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس شامل بحرین، کویت، عمان، قطر، عربستان سعودی و سایر کشورهای امیرنشین عرب با هدف ایجاد منطقه آزاد تجاری با ایران وارد مذاکره شدند.

عبدالرحمن العطیه، دبیر کل شورای همکاری خلیج فارس، در دوم سپتامبر پس از دریافت نامه منوچهر متکی، وزیر امور خارجه ایران، که بر اشتیاق این کشور برای آغاز مذاکرات اقتصادی تأکید داشت، گفت: "تا زمانی که روزنه‌امیدی از جانب ایران دیده شود کشورهای شورای همکاری خلیج فارس رفتار مثبتی از خود بروز می‌دهند." از جمله ایده‌های پیشنهادی

گذشته، طرح ۱۰ ماده‌ای ایران برای ایجاد یک سازمان منطقه‌ای در راستای حفظ ثبات و امنیت خلیج فارس است که می‌توان آن را به عنوان نخستین برنامه رسمی ارایه شده از سوی دولت تهران تلقی نمود. با این حال، هم‌اکنون علاقه به افزایش همکاری‌های اقتصادی پس از دیدارهای منظم سران ایران و کشورهای شورای همکاری خلیج فارس بیشتر شده است.

تلاش برای از بین بردن فاصله بین شیعه و سنی به ویژه با هدف ایجاد پایداری در عراق، اتحادیه عرب را به سوی برقراری مذاکرات سطح بالا بین ایران و کشورهای عربی سوق داده است. لازم به ذکر است، امروزه حدود ۸۵ درصد از مسلمانان را سنی‌ها تشکیل می‌دهند، در حالی که ایران کشوری شیعه بوده و ساختار دولتی آن نیز با این مذهب گره خورده است. پس از این که آمریکا، صدام حسین را از قدرت به زیر کشید، عراق اولین کشور عربی بود که به کنترل شیعیان در می‌آمد. تاریخ نشان می‌دهد، منطقه‌ای که در حال

حاضر عراق نامیده می‌شود تا سال ۱۵۳۳ میلادی یعنی زمانی که عثمانی‌های سنی بغداد را تصرف کردند، حکومتی شیعه داشته است. ولی امروزه اوضاع به گونه‌ای رقم خورده که کشورهای عرب سنی مذهب، نیاز برای ایجاد روابط حسنه با ایران و شیعیان را احساس می‌کنند. در سوم ماه مارس ملک عبدا...، پادشاه عربستان سعودی، محمود احمدی نژاد، رئیس‌جمهور ایران را برای مذاکره در مورد مسایل اقتصادی و سیاسی به کشور خود دعوت کرد. طرفین در این نشست اظهار داشتند که تفرقه بین شیعه و سنی فقط به سود قدرت‌های بیگانه است.

شایان ذکر است محمود احمدی نژاد هم در بازگشت از عربستان اعلام کرد: هر دو کشور ایران و عربستان از توطئه‌های دشمنان آگاه بوده و تصمیم گرفته‌اند به مقابله با آن پردازند. ما امیدواریم این همکاری‌ها به تقویت کشورهای مسلمان در برابر فشارهای امپریالیسم بینجامد. یک مقام عالی‌رتبه عربستان نیز خاطر نشان کرد: بزرگترین خطری که امت اسلامی را تهدید می‌کند، تلاش دشمنان برای شعله‌ور کردن آتش تفرقه بین مسلمانان شیعه و سنی است.

هم‌اکنون کشورهای شورای همکاری خلیج فارس در مقابل طرح پیشنهادی ایران مبنی بر افزایش روابط اقتصادی و همکاری‌های سیاسی با همسایه قدرتمند خود، عکس‌العمل مثبتی نشان داده‌اند. بعد از سال ۱۹۸۱ و مشکلات امنیتی به وجود آمده در زمان جنگ ایران و عراق، شورای همکاری خلیج فارس از حالت بلوک امنیتی به بلوک سیاسی و اقتصادی تبدیل شده است. یک اقتصاددان مرکز تحقیقاتی خلیج فارس در ذبی می‌گوید: کشورهای حوزه خلیج فارس و ایران قادر به ایجاد منطقه آزاد تجاری هستند. البته تجارت دو طرف امروزه نیز چندان بی‌ارتباط نیست، زیرا بیشتر صادرات ایران نفت و فرآورده‌های نفتی بوده و ماشین‌آلات، قطعات یدکی و کالاهایی که از ذبی به این کشور صادرات می‌شوند، کالاهای وارداتی به ایران را نیز دربر می‌گیرند.

محمد امراح، یک اقتصاددان مستقر در ابوظبی نیز یادآور می‌شود موافقت‌نامه تجارت آزاد با ایران برای تمام کشورهای منطقه سودمند خواهد بود. وی در گفت‌وگو با روزنامه گلف نیوز خاطر نشان می‌کند: به اعتقاد من، کشورهای منطقه به تدریج به سمت امضای این توافق‌نامه خواهند رفت. بعد از مدتی، موانع گمرکی به حداقل کاهش پیدا کرده و مراودات اقتصادی بین این کشورها به سادگی و سهولت انجام می‌گیرد.

در سطوح سیاسی، احمد بن عبدا... محمود، وزیر امور خارجه دولت قطر، روابط قطر با ایران را چشمگیر دانسته و برای دو کشور زمینه‌های مشترک زیادی، به جز روابط سیاسی و اقتصادی قایل شده است. وی در ادامه بیان می‌کند: روابط تجاری دوجانبه بسیار خوب است مخصوصاً این که یک کمیته تجاری مشترک به طور مستمر، راهکارهای موجود در بهبود همکاری‌ها را مورد بررسی قرار می‌دهد. مجاورت ایران و کشورهای حوزه خلیج فارس امتیازی برای ایجاد منطقه آزاد تجاری محسوب می‌شود.

از سوی دیگر، باید به این نکته توجه داشت که افزایش قیمت نفت باعث متنوع‌سازی اقتصاد کشورهای منطقه

